

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)
Projectplan gemeente Ooststellingwerf

1. Opgroeien in een kansrijke omgeving	3
Leeswijzer	3
Inleiding	3
De leefomgeving (domeinen)	3
De werkwijze van OKO	3
Uitgangspunten OKO	4
Rol gemeente	4
Ondersteuning Trimbos-instituut	4
Samenwerking met de GGD	4
2. Aanleidingen voor dit projectplan OKO in Ooststellingwerf	4
Missie en visie gemeente Ooststellingwerf	5
Doelgroep	6
Doelstelling van OKO	6
Gewenste effecten	6
Verbinding met andere maatschappelijke effecten, doelen en inspanningen in ons gemeentelijk beleid	6
Afbakening	7
Beheers aspecten	7
Tijd	7
Financiën	7
Randvoorwaarden	8
Monitoring	9
Organisatie	9
Planning	9
Communicatie	9
3. Ambities op de vier domeinen	9
Ambities Domein Thuis	9
Ambities Domein Vrije tijd	10
Ambities Domein School	10
Ambities Domein Vriendengroep	10
4. Cijfers uit IJsland	11

1. Opgroeien in een kansrijke omgeving

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt een algemene beschrijving van Opgroeien in een Kansrijke omgeving gegeven. Vanaf hoofdstuk 2 gaat dit specifiek over Ooststellingwerf.

Inleiding

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) is een Nederlandse preventieaanpak voor gemeenten. De aanpak richt zich van oorsprong op het voorkomen van alcohol, drugs en tabak gebruik door jongeren door een leefomgeving te vormen waarin ze gelukkig en gezond kunnen opgroeien en leren omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Het spreekt voor zich dat dit meerdere doelen dient; het gaat niet alleen om de preventie van middelengebruik. Het dient een breder doel, namelijk de lichamelijke en mentale gezondheid en de greep van jongeren op hun eigen leven en toekomst (weerbaarheid). Als jongeren floreren bespaart dit henzelf en opvoeders veel ellende, en natuurlijk is het ook voor de maatschappij als geheel belangrijk dat jongeren sterk in hun schoenen staan.

Met OKO werkt iedereen in de gemeente samen aan het vormen van deze positieve leefomgeving voor jongeren op de volgende plekken: thuis (gezin), op school, in de vriendenkring (peergroep) en in de vrije tijd. Dit zijn de vier domeinen die in OKO centraal staan. OKO richt zich op jongeren van 10 tot 18 jaar.

In IJsland begon men 20 jaar geleden al met deze succesvolle werkwijze. OKO is dan ook gebaseerd op de werkwijze van het IJslandse preventiemodel, dat ontwikkeld werd door Planet Youth.

De leefomgeving (domeinen)

OKO richt zich op de belangrijkste factoren in de leefomgeving van jongeren die het risico op middelengebruik verkleinen (beschermende factoren) of het risico vergroten (risicofactoren). Deze factoren zijn uit wetenschappelijk onderzoek naar voren gekomen. In elk van de vier domeinen gaan samenwerkingspartners met de factoren aan de slag. Ze versterken de beschermende factoren en pakken de risicofactoren aan.

Beschermende factoren

Zo verhogen steun van ouders en een positieve sfeer op school het geluk van jongeren. Deze beschermende factoren kunnen daarnaast voorkomen dat ze gaan drinken, roken of drugs gaan gebruiken.

Risicofactoren

Pesten en tot laat buiten rondhangen verminderen juist het geluk van jongeren en vergroten de kans dat ze gaan drinken, roken of drugs gaan gebruiken.

De werkwijze van OKO

De gemeente coördineert de aanpak. Zij brengt ouders en lokale partners bij elkaar zodat er een 'community' ontstaat rond de opgroeiende jongeren. Samen doorlopen zij iedere twee jaar de aanpak van OKO; van monitoring naar dialoog, beleidsvorming en uitvoering.

Monitoring

Jongeren in het voortgezet onderwijs vullen een vragenlijst in over hoe ze zich voelen, in hoeverre ze alcohol, drugs of tabak gebruiken en over de aanwezigheid van beschermende en risicofactoren.

Dialoog

Kort na de afname van de vragenlijst bespreekt de gemeente de resultaten met de scholen, ouders en andere lokale partners. "Wat vinden wij als community van de cijfers? Waar willen we wat aan doen? Wat kan jij/jouw organisatie bijdragen?" Samen bepalen ze de belangrijkste veranderpunten; bijvoorbeeld inzetten op meer zinnige vrijetijdsbesteding voor jongeren. Belangrijk is om jongeren hier nadrukkelijk bij te betrekken: wellicht dialoog per dorp of per cluster van dorpen.

Beleidsvorming

Voor elk veranderpunt kiezen gemeenten en haar samenwerkingspartners de best passende en werkende aanpakken en activiteiten. Dit kunnen bestaande aanpakken maar ook nieuwe activiteiten zijn. Belangrijk is dat de activiteiten en aanpakken de beschermende factoren versterken en de risicofactoren verminderen. Iedere

samenwerkingspartner kan hierbij vanuit haar eigen mogelijkheden en expertise meewerken. Voorbeelden van activiteiten/interventies zijn het vrijetijdsaanbod voor jongeren vergroten, ouders ondersteunen en inzetten op een positief en gezond schoolklimaat. Hoewel de monitoring zich richt op het voortgezet onderwijs is het beleid en uitvoering gericht op jongeren van 10-18 jaar.

Uitvoering

De gemeente en haar samenwerkingspartners voeren de geplande aanpakken en activiteiten uit. Aan het einde van de cyclus volgt er een evaluatie en begint de aanpak weer bij de vragenlijst (monitoring).

Uitgangspunten OKO

De uitgangspunten van OKO zijn om als volgt te werken:

- Op wetenschap gebaseerd: we doen wat werkt, waarbij onderzoek en informatie over de jeugd in de gemeente richting geeft aan de acties en activiteiten die we uitvoeren.
- Samen met de gemeenschap: de gemeente betreft organisaties en personen in de omgeving zoveel mogelijk.
- Steeds in gesprek: onderzoekers, beleidsmakers en uitvoerders in de praktijk blijven met elkaar in gesprek. Ook met de jongeren in gesprek: continu proces.
- Duurzaam: de aanpak wordt voor langere tijd ingezet. Voor deze langere periode worden voldoende financiële middelen vrijgemaakt.

Rol gemeente

De gemeente is de regisseur van de aanpak. Zij zorgt voor het tijdig, cyclisch doorlopen van de vier fasen (van monitoring naar dialoog, beleidsvorming en uitvoering) uit de OKO-werkwijze, zorgt voor het faciliteren en ondersteunen van betrokken partijen en voor het opbouwen van het draagvlak en samenwerking onder de betrokken partijen. Dat betekent dat projectleiding, communicatie en de samenwerking stimuleren belangrijke taken zijn. Ook bewaakt de gemeente de afstemming met andere lokale preventie-initiatieven.

Ondersteuning Trimbos-instituut

Het Trimbos-instituut biedt Nederlandse gemeenten een implementatietraject aan. In dit traject verzorgt het Trimbos-instituut trainingen, tools, procesbegeleiding, uitwisseling met andere gemeenten en afstemming op landelijk niveau. Het Nederlands Jeugdinstituut werkt samen met het Trimbos-instituut en zal haar expertise over opvoeden en opgroeien, versterken van pedagogische basis en samenhangend jeugdbeleid inzetten voor de overkoepelende projectactiviteiten.

De ondersteuning vindt plaats bij elke stap in het traject, van dataverzameling tot beleidsontwikkeling en bij de uitvoering van interventies. Daarnaast wordt de GGD ondersteund bij het uitvoeren van de monitor.

Samenwerking met de GGD

Samenwerking met de GGD is belangrijk voor de monitor en ook voor afstemming met andere lokale initiatieven op gezondheidsgebied. De gemeente speelt een belangrijke rol in het betrekken van de GGD in dit proces van monitoring. Het werken volgens OKO vraagt een intensieve en specifieke monitoring bij jongeren. Op landelijk niveau is er een speciale, aanvullende module voor de vragenlijst ontwikkeld en wordt een methodiek voor de lokale GGD ingericht om vaker en sneller te kunnen meten op scholen. Normaliter neemt de GGD eens per 4 jaar een monitor af. Bij deelname aan het implementatietraject is het de bedoeling dat de GGD een extra monitor afneemt, zodat er iedere 2 jaar gemonitord wordt.

2. Aanleidingen voor dit projectplan OKO in Ooststellingwerf

Er zijn diverse redenen voor onze gemeente om met dit projectplan OKO te komen.

In de gemeente Ooststellingwerf lukt het nog niet het gebruik van alcohol, middelen en tabak terug te dringen naar het gewenste niveau. Er zijn juist zorgen over jongeren die al op jonge leeftijd (hard)drugs gebruiken. Ook wordt door organisaties opgemerkt dat kinderen uit groep 7 of 8 aansluiting vinden bij de oudere overlast gevende groepen jongeren. Er is een groep jongeren in onze gemeente waar sprake is van ernstig middelen gebruik waarbij ook sprake is van intergenerationele problematiek. Ouders die zelf ook gebruiken en toestaan dat hun kind alcohol en / of drugs gebruikt. In 2019 zei ruim de helft (54%) van de drinkende jongeren in

Fryslân vooral thuis alcohol te drinken. Daarnaast gaf nog ruim een kwart (26%) aan dit in de horeca te doen. Van de jongeren die alcohol drinken, zegt 47% dat hun ouders het goed vinden.

Daarnaast is er ook een groep ouders die onvoldoende opvoedingsvaardigheden hebben, onmachtig zijn door persoonlijke problemen of geen grip meer hebben op hun kinderen.

Het is een probleem wat alle lagen van de bevolking raakt.

We zien dat de mentale gezondheid van jongeren onder druk staat. De uitgaven voor jeugdhulp stijgen. Veel problemen van jongeren hangen aantoonbaar samen met de toenemende armoede en schulden en de groeiende sociale ongelijkheid die het vertrouwen in de samenleving ondermijnt. Ook de gestegen etikettering en medicalisering van gedragspatronen en leerproblemen speelt een rol. Verder hebben we te maken met toenemende prestatiedruk. Jongeren spiegelen elkaar via sociale media hun perfecte levens voor. Dan is het niet vreemd dat jongeren gevoelig worden voor verslaving, vertellen dat ze faalangst hebben en/of mentaal in de knoop raken. Als we deze trends willen keren, moeten we de oplossingen niet in meer of andere zorg zoeken, maar preventief werken door te investeren in een positieve leefomgeving voor jongeren waarin ouders, vrijwilligers, professionals en jongeren samenwerken.

In OKO komen deze dingen samen. Een integrale aanpak om gezondheid van jongeren zowel fysiek als mentaal te bevorderen en ongezonde patronen te doorbreken. In dit projectplan brengen we in kaart welke doelen we nastreven, de verbinding met de maatschappelijke effecten en activiteiten binnen ons gemeentelijk beleid. Ook geven we de ambities op de vier domeinen van OKO aan, de financiën, de planning en de randvoorwaarden. OKO maakt onderdeel uit van de Friese Preventie Aanpak. In Friesland zijn veel gemeenten geïnteresseerd om de OKO-aanpak te implementeren. Sommige gemeenten hebben dit ook in het coalitieakkoord opgenomen.

Binnen de gemeente Ooststellingwerf is het preventie- en handavingsplan alcohol en middelen 2021-2024 van kracht. De ambitie is om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen om daarmee gezondheidsschade, ontwikkelingsachterstand, ongelukken en overlast als gevolg van alcoholgebruik te voorkomen.

De gemeenteraad heeft binnen de samenwerkingsagenda 2022-2026 aangegeven extra aandacht te willen voor preventie van verslaving. Verslaving is een groeiend probleem dat in alle lagen van de bevolking speelt. De raad wil hier breder en intensiever op inzetten. Zowel in preventie als in vroeg signalering, handhaving en hulp bieden.

Om de doelen die we stellen vanuit het alcohol en middelenbeleid te bereiken is een brede integrale aanpak nodig. Een methodische aanpak waarin wordt gewerkt vanuit bewezen effectieve interventies. De OKO aanpak biedt hiervoor een goed en onderbouwd kader. De kosten gaan voor de baten in deze preventieaanpak. Het doel is dat op termijn er een kostenbesparing kan plaatsvinden op de inzet van (geïndiceerde) jeugdzorg en jeugdhulp. Daarnaast zal het niet alleen een besparing zijn op financiële middelen voor de jeugd maar zal het gezond opgroeien (fysiek en mentaal) ook op langere termijn effect hebben op een gezonder leven voor inwoners.

Missie en visie gemeente Ooststellingwerf

Voorkomen is beter dan genezen. We richten ons in Ooststellingwerf op preventie van gezondheidsproblemen en op alle inwoners, waarbij we extra aandacht besteden aan de jongeren en inwoners met een ongunstige sociaaleconomische positie.

We willen inzetten op het vergroten van hun kans op een veerkrachtig en gezond leven. Het draait om preventief jeugdbeleid, onderwijs en talentontwikkeling en zorg en ondersteuning voor jonge inwoners die met problemen kampen.

We weten dat de groep met een ongunstige sociaaleconomische positie extra kwetsbaar is voor gezondheidsproblemen. Zij leven gemiddeld zelfs 15 jaar korter in goede gezondheid dan mensen met een gunstiger sociaaleconomische positie¹. Deze ongelijkheid werkt vaak generaties lang door. Vandaar dat we

¹ SCP, <https://digitaal.scp.nl/ssn2020/gezondheid/>

extra investeren om dit zoveel mogelijk te doorbreken. Dit past ook bij het landelijke beleid gericht op het verkleinen van gezondheidsachterstanden.

Doelgroep

OKO richt zich op jongeren tussen de 10-18 jaar.

Peildatum februari 2023 is dit het overzicht per dorp in de gemeente Ooststellingwerf.

Appelscha	361
Donkerbroek	218
Elsloo	58
Fochteloo	23
Haule	60
Haulerwijk	304
Langedijke	40
Makkinga	98
Nijeberkoop	29
Oldeberkoop	148
Oosterwolde	1011
Ravenswoud	36
Waskemeer	100

Doelstelling van OKO

Gemeente Ooststellingwerf en partners werken samen aan gezonde, gelukkige en weerbare jongeren, waardoor we (ook) voorkomen dat zij alcohol of drugs gebruiken of roken.

Gewenste effecten

- Gezonde en veilige leefomgeving voor jongeren
- Terugdringen gebruik alcohol, middelen en tabak
- Versterken mentale weerbaarheid jongeren
- Terugdringen gezondheidsverschillen
- Terugdringen (geïndiceerde)jeugdzorg

Verbinding met andere maatschappelijke effecten, doelen en inspanningen in ons gemeentelijk beleid.

- Gewenste maatschappelijke effecten H, K, L, M, N, O, G, F, C;
 - Mensen doen mee aan het maatschappelijk leven, Mensen voelen zich verbonden, Mensen maken gebruik van de sociale, culturele en sport infrastructuur, mensen kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen, mensen leven in een gezonde leefomgeving, jonge inwoners ontwikkelen zich optimaal, ouders/ verzorgers zijn vaardige opvoeders, jonge inwoners zijn weerbaar, kwetsbare jonge inwoners en ouders voelen zich ondersteund bij opgroeien en opvoeden.
- Actuele inspanningen
 - O.a. Inzet van buurtsportcoach, Samenwerking gezonde scholen(beleid), JOGG aanpak, preventielessen, happylessen, jeugdfonds, armoederegelingen, gebiedsteam, begeleiding VNN, preventief jeugdbeleid zoals opvoedingsondersteuning, jongerenwerk, campagne NIX 18.
- Talentontwikkeling jongeren
- Beperken kosten en instroom jeugdzorg
- Alcohol en middelenbeleid
- Terugdringen gezondheidsachterstanden

- Armoedebeleid
- Onderwijsbeleid

Afbakening

- OKO richt zich op jongeren van 10 tot 18 jaar in Ooststellingwerf.
- Dit projectplan richt zich op de voorbereidingsfase. De uitwerking van het projectplan vindt plaats na de dialoogsessies op basis van de verkregen data.
- OKO is een universele preventie aanpak en richt zich niet primair op overlast gevende groepen. Waarbij de kanttekening is dat het belangrijk is voor positieve effecten om ook (extra) in te zetten op jongeren (of ouders) met problemen.

Beheers aspecten

Tijd

Gevraagd wordt zich ten minste voor 4 jaar aan het OKO-implementatietraject te verbinden. Omdat de aanpak gericht is op het veranderen de omgeving van de jeugd, zijn de effecten van interventies vaak pas op langere termijn zichtbaar. De aanpak vraagt dan ook een langdurige inzet, die meerdere collegeperiodes zal bestrijken. Ook daarom is een breed (politiek) draagvlak binnen de gemeenteraad nodig.

Op 1 mei 2023 is er een instapmoment. Het is belangrijk om hierbij rekening te houden met de monitoringsmomenten van de GGD. Er zijn twee varianten:

1. De eigen jeugdmonitor (GGD, met gebiedsgegevens) in het voorjaar. Deze is op huisadres voor alle 12-18 jarigen.
2. De Schoolmonitor na de zomervakantie. OKO is daarop aangehaakt omdat OKO alleen over klas 2 en/of 4 gaat. Er is landelijk ook een OKO vragenlijst ontwikkeld die kan worden gekoppeld aan de basisvragenlijst van de Schoolmonitor.

Financiën

Onderstaand een overzicht van de kosten van OKO.

In de begroting is rekening gehouden met een vrijetijdspas. Deze vrijetijdspas wordt ingezet ten behoeve van een zinvolle vrijetijdsbesteding voor jongeren. . De vrijetijdspas kan ingezet bij bijvoorbeeld sportverenigingen, commerciële sportclubs, kunst en culturele instellingen en natuurorganisaties. Naast de vrijetijdspas waar jongeren gebruik van kunnen maken is er een aanbod van buurtsportcoaches en andere organisaties die gratis zinvolle activiteiten aanbieden voor jongeren. De kosten en baten van dit laatste onderdeel zijn niet meegenomen in het overzicht aangezien dit bestaand beleid is. In de uitwerking van OKO wordt gewerkt vanuit een integrale aanpak. Vanuit het Trimbos instituut wordt een minimale inzet van 1,5 fte aangehouden. Het kernteam is in formatie uitgedrukt. Andere uitgaven in programma's zodat in een latere fase bepaald kan worden hoe hier het beste invulling aan kunnen geven.

Structurele kosten	Formatie	Inhoud	2023	2024	2025	2026
Inzet projectleider (gemeente)	0,6 fte	Aansturing en verbinding stakeholders	20.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Inzet GGD	0,2 fte	Gezondheidsbevordering		€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
Beleidsadviseur (gemeente)	0,1 fte	Aansturing projectleiding en integraliteit gemeente intern	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
*preventieprogramma's voorlichting		bv ouderavonden, interventies jongeren op school	-	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
*Scholing professionals		signalering en ondersteuning	-	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Communicatie		materiaal en uitvoering	€ 2.000	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Monitoring GGD			€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Trimbos			€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000

*Activiteitenbudget / meedoen pas	Scenario 1		-	€ 150.000	€ 500.000	€ 500.000
	Scenario 2		-	<u>€ 150.000</u>	<u>€ 150.000</u>	<u>€ 150.000</u>
Totaal per jaar	Scenario 1		€ 51.000	€ 312.000	€ 652.000	€ 652.000
	Scenario 2		€ 51.000	€ 312.000	€ 302.000	€ 302.000
Baten						
*Spuk (OKO, mentale gezondheid en terugdringen gezondheidsachterstanden)			€ 4.000	€ 44.000	€ 44.000	€ 44.000
Jeugdsportfonds				€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Doe agenda positieve gezondheid			<u>€ 10.000</u>	<u>€ 10.000</u>	<u>€ 10.000</u>	<u>€ 10.000</u>
Dekking uit algemene middelen	Scenario 1		€ 37.000	€ 238.000	€ 578.000	€ 578.000
	Scenario 2		€ 37.000	€ 238.000	€ 228.000	€ 228.000

*Preventieprogramma's en scholing kunnen we inkopen met spuk middelen daarom grotendeels pas inzetbaar vanaf 2024

*budget voor activiteiten is een aanzet. Een vrijetijdspas van 200,- per jongeren voor 2491 jongeren gaat om een bedrag van 500.000 per jaar.

NB: Er worden inspanningen verricht om aanvullende subsidies te verkrijgen. Dit kan dan in mindering gebracht worden op de middelen uit de algemene reserve.

Scenario 1 zet in op een vrijetijdspas voor alle jongeren tussen de 10-18 jaar uitgaande van 200,- per jaar. Er wordt geen onderscheid gemaakt in bv inkomen, onderwijs, gezinssituatie, woonsituatie juist omdat in omstandigheden gezondheidsrisico's kunnen ontstaan.

Scenario 2 zet in op een vrijetijdspas voor jongeren met een afgebakende leeftijdsgrens of alleen in een bepaald gebied.

Op voorhand kan een keuze gemaakt worden hoeveel financiële middelen voor OKO en in het bijzonder de vrijetijdspas uitgetrokken worden.

Bij beide scenario's zijn er ook nog andere mogelijkheden om deel te nemen aan sport of culturele activiteiten zoals die nu gegeven worden door bestaande functionarissen of organisaties zoals bv buurtsport.

Randvoorwaarden

De randvoorwaarden voor het succesvol uitvoeren van dit project:

- Voldoende budget om het project te bekostigen;
- Medewerking van maatschappelijke organisaties. Bijv. scholen, zowel in Ooststellingwerf als in omliggende gemeenten, maar ook het Trimbos-instituut, de GGD, de instelling voor verslavingszorg (VNN) als belangrijke partner op het gebied van (middelen)preventie, welzijnsorganisatie;
- De beschikbaarheid van voldoende personeel van de gemeente Ooststellingwerf. Er zal binnen de gemeente een team met voldoende capaciteit moeten worden vrijgemaakt voor projectleiding, aanjagen van samenwerking, communicatie en organisatie en facilitering van bijeenkomsten. Capaciteit: 1,5 FTE waarvan een gemeentelijke projectleider met minimaal 0,6 FTE en waarvan twee andere leden van het kernteam (gemeente en bijvoorbeeld de GGD);
- De inzet van het Gebiedsteam;

- De inzet van team communicatie;
- Politiek en bestuurlijk draagvlak. Vanuit het college en de raad wordt gevraagd om een commitment voor minimaal vier jaar, inclusief financiën en capaciteit;
- Medewerking en nadrukkelijke samenwerking met sportverenigingen, culturele instellingen, welzijnsinstelling, buurtsportcoaches.

Monitoring

- Twee jaarlijkse monitoring GGD
- Essentieel onderdeel om op basis van recente data (bij) te sturen in beleid en interventies.

Organisatie

- Kernteam OKO : Het kernteam bestaat uit de aan te stellen projectleider, beleidsadviseur gezondheid en de GGD
- Onderbrengen bij opgaveteam Gezondheid onderdeel van team Samenleven
- Belangrijkste samenwerkingspartijen: voortgezet onderwijs, VNN, Scala, GGD, lokale verenigingen primair onderwijs. Gesprekken over commitment vanuit betrokken partijen zijn gaande. Gedurende de aanpak is er frequent afstemming tussen de stakeholders.

Planning

- Najaar 2023 monitoring
- Januari / februari 2024 dialoogsessies met stakeholders
- Maart / april/ mei 2024 beleidsvorming
- Juni 2024 – 2026 uitvoering interventies en strategieën
- Najaar 2025 monitoring
- Februari 2026 beleidsvorming (bijstellen)
- Maart/ - Uitvoering interventies en strategieën

Communicatie

De afdeling communicatie van de gemeente vervult een belangrijke rol in de communicatie. Om alle doelgroepen van goede informatie te voorzien is een post opgenomen.

3. Ambities op de vier domeinen

Wat willen we bereiken op de vier domeinen in de komende periode.

Opgroeien in een kansrijke omgeving werkt via monitoring toe naar dialoogsessies waarin plannen gemaakt worden met stakeholders. De monitor wordt afgenomen bij een deel van de jongeren op het voortgezet onderwijs. Deze data wordt gebruikt tijdens de dialoogsessies met stakeholders. Dat betekent dat we feitelijk pas na de dialoogsessies bepalen waar de focus qua uitvoering op komt te liggen binnen deze vier domeinen.

Ambities Domein Thuis

Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid speelt zich met name af binnen het gezin.

Hierbij gaat het om de mate waarin ouders hun kind ondersteunen en stimuleren in de ontwikkeling.

De kern is de interactie tussen ouders en kind. Ouders hebben een grote invloed op de leefstijl van hun kind.

Hiervan zijn ze zich niet altijd bewust. Ook zijn ouders de aangewezen personen om hun kinderen te begeleiden naar de volwassenheid. Tegelijkertijd weten we dat veel ouders in onze regio zelf regelmatig drinken en het accepteren dat hun kind drinkt. We willen deze trend doorbreken.

Ambitie: Ouders worden ondersteund bij de opvoeding van hun kind op een manier die bij hen past. Ouders zijn zich bewust van hun invloed op de leefstijl van hun kind en hebben meer kennis over de gevolgen van alcohol (en middelen).

Ambitie: Ouders zijn zich bewust van het doorbrengen van tijd met hun kinderen positief bijdraagt aan mentale weerbaarheid van hun kinderen.

Ambities Domein Vrije tijd

Zinvolle vrijetijdsbesteding en talentontwikkeling.

Een georganiseerde vrijetijdsbesteding is één van de beschermende factoren binnen de OKO aanpak. Enerzijds draag je zorg voor een veilige omgeving en anderzijds zorgt het ervoor dat je verveling en rondhangen tegengaat.

Om invulling te geven aan de ambities op domein vrije tijd hanteren we in ieder geval twee werkwijzen.

Enerzijds gebruik van een vrijetijdspas. Deze pas heeft een budget welke ingezet kan worden bij verenigingen of partijen die bewegen of culturele activiteiten aanbieden. Jongeren kunnen dan jaarlijks gratis sporten of deelnemen aan culturele activiteiten met een max van bv 200,- Afhankelijk van scenario 1 of 2 wordt gekozen voor alle jongeren uit gemeente of een afgebakend gebied of leeftijd.

Anderzijds is er een rijk aanbod van sport en cultuur voor jongeren. Sport en cultuurcoaches dragen bij aan een flexibel aanbod welke goed aansluit bij de jongeren. Dit aanbod is wendbaar en kan schakelen op thema, wijk, leeftijdsgroep of dorp.

De inzet van rolmodellen werkt beschermend. We willen binnen dit domein ook kijken naar generatie overstijgende activiteiten.

Ambitie: Iedere jongere kan voldoende doen aan sport en cultuur en hier zijn talenten ontdekken en ontwikkelen. Dat dit aanbod voor iedere jongere makkelijk beschikbaar is, zoveel mogelijk wordt georganiseerd in een 'sociaal veilige' en eigen omgeving. Ook besteden jongeren hun tijd op een zinvolle manier.

Ambitie: Verenigingen gezond en veilig maken

(sport)verenigingen waar jongeren hun vrijetijdspas kunnen inzetten conformeren zich aan de uitgangspunten van OKO. Het bieden van een veilige leefomgeving voor jongeren. Denk hierbij aan de gezonde kantine, actief beleid op nix 18

Ambitie: Generatie overstijgend werken, inzet van rolmodellen bij vrijetijdsactiviteiten

Ambities Domein School

Ambitie; Jongeren voelen zich goed op school. Jongeren die met plezier naar school gaan en vol zelfvertrouwen in de klas zitten zijn weerbaarder. Hierdoor kunnen ze zich beter inleven in een ander, beter omgaan met emoties van zichzelf en anderen, hechtere relaties opbouwen en beter leren. In de praktijk blijkt ook vaak: pas wanneer leerlingen zich veilig voelen en lekker in hun vel zitten, zijn ze in staat om te leren.

De GGD ondersteunt, adviseert en begeleidt de VO scholen bij hun preventieve programma's zoals De Gezonde School (bijv. je brein de baas etc.) met als doel een gezond leefklimaat en welbevinden op school. Deze afspraken leggen we vast in het jaarlijks aanvullend pakket van de GGD.

Ambitie: Gezonde school beleid wordt toegepast op voortgezet en basis onderwijs

Ambities Domein Vriendengroep

Beschermende factor in de peergroup is de ouderverbondenheid.

Risicofactoren het laat buiten rondhangen en feestjes zonder toezicht.

Ouderverbondenheid

Ouderverbondenheid is het versterken van een gezamenlijke waarden van ouders, waarvan de kinderen (intensief) met elkaar omgaan. Waarden zoals kennen van elkaar, gezamenlijk afspraken maken en elkaar ondersteunen bij de opvoeding heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van het kind.

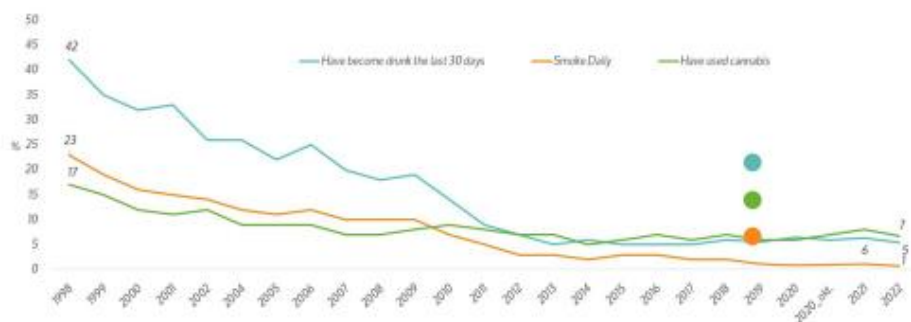
Ambitie: We willen dat de ontmoeting tussen ouders wordt gestimuleerd en dat het maken van afspraken 'normaal' wordt.

Ambitie: Ontmoetingsplekken voor jongeren organiseren waarbij sprake is van een gezonde en veilige leefomgeving

4. Cijfers uit IJsland

Gebaseerd op het IJslandse model

Development of substance use 10th grade in Iceland, years 1998-2022

Beïnvloeden van de factoren in IJsland

